

UITSpraak no 58 van de Verbondscommissie Samenloop inzake "aardappel-
gooiers"

Betreft : aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren/aansprake-
lijkheidsverzekering voor bedrijven

Partijen: Verzekeraar A

en

Verzekeraar B

Verzekeraar A en Verzekeraar B hebben zich ter verkrijging van een uit-
spraak van de Verbondscommissie Samenloop tot deze commissie gewend ter
beslechting van een geschil dat tussen partijen gerezen is.

Feitelijke gegevens

Tijdens het sorteren van aardappelen bij een groothandel in aardappe-
len, de firma X maakte een werknemer Y een plagerige opmerking tegen
zijn collega Z.

Z, die die dag al eerder door collega's op stang was gejaagd ontstak in
woede en gooide Y een aardappel in het gezicht met blijvend oogletsel
tot gevolg.

Z heeft een aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren lopen bij
Verzekeraar B.

Op naam van de werkgever, X loopt een aansprakelijkheidsverzekering
voor bedrijven bij Verzekeraar A.

Partijen verschillen van mening over de vraag wie dekking moet verlenen
voor de door Z veroorzaakte schade.

Het geschil

In zijn memorie van eis stelt Verzekeraar A:

"Wij hebben als AVB-assuradeur een groothandel in aardappelen, X ver-
zekerd. De verzekerde hoedanigheid is 'eigenaar/exploitant van een
aardappel- en zaadhandel' en de werkzaamheden betreffen het sorte-
ren, wassen, verpakken, opslaan, laden, lossen en transporteren van
aardappelen.

Op 7 februari 1985 maakte Y een plagerige opmerking tegen Z. Beiden
zijn werkzaam als chauffeur c.q. sorteerder bij onze verzekerde.
Z die al eerder die ochtend 'op stang was gejaagd', ontstak in woe-
de, snauwde Y iets toe en gooide een aardappel naar Y die in het
gezicht getroffen werd. De gebeurtenis vond plaats tijdens het sor-
teren van aardappelen en betrof een plagerij met een insinuatie op
het persoonlijke vlak.

Hoewel de gebeurtenis plaatsvond tijdens werktijd menen wij dat hiermee geen relatie tussen de opgedragen werkzaamheden en het schadeveroorzakende feit gegeven is.

In dit verband verwijzen wij onder andere naar de uitspraak van uw commissie nummer 42 en naar het Divi Divi arrest, HR 30.12.1977 NJ 1978-332.

Ons inziens staat de reactie op de plagerijen los van de taakvervulling van de werknemer. In het genoemde arrest kwam de Hoge Raad ook tot het oordeel dat de werkgever niet aansprakelijk is louter en alleen omdat de schadeberokkening plaatsvond op en tijdens het werk. Voor een dergelijke aansprakelijkheid is volgens de Raad meer vereist en daarvan is ons inziens in dit geval niets gebleken.

Onze verzekerde X werd ook nimmer geïnformeerd over het ongeval. Pas in februari 1988 nadat bleek dat Y aan het getroffen oog moest worden geopereerd werd verzekerde geïnformeerd over het voorval.

Verzekeraar B, AVP-assuradeur van Z meent echter dat de onderhavige kwestie dient te worden afgewikkeld op grond van de bij ons gesloten aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven.

Teneinde de belangen van het slachtoffer niet te schaden, hebben wij de regeling van diens schade ter hand genomen en de Verzekeraar B verzocht vooralsnog te willen participeren in afwachting van de uitspraak van uw commissie.

Uw uitspraak over deze kwestie zien wij graag tegemoet".

In zijn memorie van antwoord stelt Verzekeraar B:

"Op een aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren hebben wij verzekerd Z. Z is als werknemer in dienst van X. Uit de memorie van eis volgt reeds dat X bij Verzekeraar A een aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven heeft gesloten.

Tijdens werktijd heeft Z schade toegebracht aan een mede-werknemer Y. Dit vond plaats op 7 februari 1985. Beide heren zijn werkzaam als chauffeur c.q. sorteerder van aardappelen. Z had de dag ervoor als chauffeur een rit naar Duitsland gemaakt. Y maakte hierover een treiterende opmerking, waarop Z - die dag, al meerdere malen door collega's op stang gejaagd - hem een aardappel naar het hoofd gooide. Deze aardappel had hij in de hand als gevolg van zijn sorteerwerkzaamheden. Later bleek dat Y hieraan blijvend letsel zou overhouden.

Tussen Verzekeraar A en ons bestaat verschil van mening over de vraag welke verzekering dekking dient te bieden. De zaak spitst zich derhalve toe op de vraag of er aansprakelijkheid van X op grond van artikel 1403 lid 3 van het B.W. moet worden aangenomen. Deze aansprakelijkheid bestaat indien de schade is aangericht door de werknemer in de werkzaamheden waartoe hij door de werkgever wordt gebruikt. In jurisprudentie is dit artikel uitgewerkt in die zin dat de aansprakelijkheid niet is beperkt tot schade aangebracht bij vervulling van de opgedragen taken. Tevens kan hiervan sprake zijn wan-

neer een verband met de werkzaamheden bestaat, in die zin dat die werkzaamheden de daad hebben mogelijk gemaakt. Of dit het geval is hangt af van aard, plaats, tijdstip van de daad en het hulpmiddel waarmee de daad is begaan. Het is niet nodig dat al deze criteria naar de werkgever verwijzen. In dit geval staan plaats (werkvloer), tijdstip (tijdens werktijd) en hulpmiddel (de aardappel) in relatie tot het gebeurde. Hieruit vloeit een nauw verband met de werkzaamheden voort.

Op grond van het voorgaande zijn wij van mening dat naast Z zelf, op grond van artikel 1401 B.W., X op grond van artikel 1403 van dit zelfde boek aansprakelijk is. Voor de dekking heeft dit consequenties. Hoewel Z op grond van artikel 1401 van het B.W. aansprakelijk is, ontbreekt hier dekking op de aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren. Waar mag worden aangenomen dat de werkzaamheden verband houden met beroep of bedrijf, is de daarop betrekking hebbende uitsluiting van toepassing (zie hieromtrent professor Mr. J.H. Wansink, de algemene aansprakelijkheidsverzekering bladzijde 87).

De door Verzekeraar A aangehaalde uitspraak van Uw commissie nummer 42 en het Divi Divi arrest, zijn feitelijk niet identiek aan het thans in discussie zijnde geval. De schade werd niet slechts op en tijdens het werk toegebracht. Ook het hulpmiddel stond Z als gevolg van de werkzaamheden ter beschikking.

Op grond van het voorgaande zijn wij dan ook van mening dat de door Y geleden schade dient te worden vergoed door Verzekeraar A.

Wij vertrouwen erop U hiermede naar behoren te hebben geïnformeerd en zien Uw beslissing met belangstelling tegemoet".

Overwegingen van de commissie

Dit geschil is als samenloopgeschil aan de commissie voorgelegd overeenkomstig art. 2 lid 2 van haar reglement, op grond waarvan de commissie dit geschil in behandeling neemt.

Tussen partijen staat vast dat Z aansprakelijk is voor de veroorzaakte schade.

Partijen verschillen van mening over de vraag of betrokkene voor dit tijdens het werk veroorzaakte ongeval in zijn hoedanigheid van particulier of in zijn hoedanigheid van collega-werknemer in de zin van de AVB-polis aansprakelijk dient te worden geacht.

Zoals ook in uitspraak nr. 42 vermeld, heeft de Hoge Raad in het Divi Divi arrest van 30 december 1977 N.J.1978 nr 332 beslist dat het antwoord op de vraag of tussen de opgedragen werkzaamheden en de gepleegde mishandeling een zodanig verband bestaat dat het door die mishandeling toegebrachte letsel moet worden beschouwd als in de zin van artikel 1403 lid 3 te zijn toegebracht in de werkzaamheden waartoe iemand werd gebruikt, afhankelijk is van de waardering van alle feiten en omstandigheden waaronder de schade is toegebracht.

Daar in de onderhavige situatie het letsel werd toegebracht doordat tijdens opgedragen aardappelsorteerwerkzaamheden een aardappel van de sorteerband werd opgepakt en in het gezicht van een collega werd gegooid als gevolg van plagerijen die tijdens deze werkzaamheden plaatsvonden, is de commissie van oordeel dat het plaatsgevonden feit niet losstond van de taakvervulling van Z maar daar zeer nauw mee verbonden was.

Mitsdien stelt de commissie vast dat het toegebrachte letsel werd veroorzaakt in de werkzaamheden waartoe Z werd gebruikt, zodat artikel 1403 lid 3 B.W. in het onderwerpelijke geval van toepassing is.

Bovendien stelt de commissie vast dat de aansprakelijkheid van Z als ondergeschikte van X op de AVB-polis van Verzekeraar A verzekerd is voor zover hij werkzaamheden verricht voor de verzekeringnemer X binnen het raam van zijn verzekerde hoedanigheid. De commissie constateert dat de AVB-polis van Verzekeraar A op grond van bovenstaande overwegingen dekking biedt voor de door Z veroorzaakte schade.

Voorts constateert de commissie dat de AVP-polis van Verzekeraar B geen dekking biedt voor aansprakelijkheid verband houdende met het uitoefenen van een beroep.

Conclusie

De commissie concludeert dat de in het geding zijnde aansprakelijkheid uitsluitend onder de dekking van de AVB-polis van Verzekeraar A valt.

Advies

Partijen hebben zich tot de commissie gewend met het verzoek een advies te geven ter beslechting van een geschil dat tussen partijen gerezen is. De commissie geeft als advies dat Verzekeraar A dekking zal dienen te verlenen.

's-Gravenhage, 1 mei 1990

De Verbondscommissie Samenloop

De voorzitter,
mr. H.O.Th. Hugenholtz

De secretaris,
mevrouw mr. W.H. van der Velde-Meijer